

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 29g/2022

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din
articolul 50 alineatul (1) litera e) din Codul de procedură civilă
(*motivele de recuzare a judecătorului*)

CHIȘINĂU

5 iulie 2022

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Ana Florean, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 22 februarie 2022,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 5 iulie 2022, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „alte împrejurări” din articolul 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, adoptat prin Legea nr. 225 din 30 mai 2003, ridicată de dl Iurie Gundiuc, în interesele S.R.L. „Neocasa”, parte în dosarul nr. 2c-2602/21, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna judecător Victoria Sanduța de la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, se află cauza civilă inițiată de S.A. „Moldovagaz” împotriva S.R.L. „Neocasa” cu privire la încasarea penalității.

4. La 10 februarie 2022, dl administrator Iurie Gundiuc a depus, în interesele S.R.L. „Neocasa”, o cerere de recuzare împotriva nei judecător Victoria Sanduța. Cererea de recuzare a fost distribuită spre soluționare nei judecător Eleonora Badan-Melnic.

5. La 11 februarie 2022, dl administrator Iurie Gundiuc a ridicat, în interesele S.R.L. „Neocasa”, excepția de neconstituționalitate a textului „alte împrejurări” din articolul 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, care prevede că judecătorul care soluționează cauza urmează a fi recuzat dacă există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea lui.

6. La 16 februarie 2022, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a emis o încheiere prin care a admis cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate și a sesizat, în acest sens, Curtea Constituțională, în vederea examinării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

[...]”

8. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă, adoptat prin Legea nr. 225 din 30 mai 2003, sunt următoarele:

Articolul 50 Temeiurile de recuzare a judecătorului

„(1) Judecătorul care judecă cauza urmează a fi recuzat dacă:

a) la judecarea anterioară a cauzei a participat în calitate de martor, expert, specialist, interpret, reprezentant, grefier, executor judecătoresc, arbitru sau mediator;

b) se află în raporturi de rudenie până la al patrulea grad inclusiv sau de afinitate până la al treilea grad inclusiv cu vreuna dintre părți, cu alți participanți la proces sau cu reprezentanții acestora;

b¹) o rudă a sa până la al patrulea grad inclusiv sau un afin până la al treilea grad inclusiv a participat, ca judecător, la judecarea aceleiași cauze;

b²) este rudă până la al patrulea grad inclusiv sau afin până la al treilea grad inclusiv cu un alt membru al completului de judecată;

c) este reprezentantul legal al uneia dintre părți;

d) și-a expus opinia asupra cauzei care se judecă;

e) are un interes personal, direct sau indirect, în soluționarea cauzei ori există **alte împrejurări** care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea lui.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. Autorul sesizării susține că textul „alte împrejurări” din articolul 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă este imprevizibil, pentru că nu este clar care sunt împrejurările care ar putea pune la îndoială obiectivitatea și

imparțialitatea judecătorului. Din acest motiv, autorul afirmă că textul contestat încalcă accesul liber la justiție și dreptul la apărare al justițiabililor.

10. Autorul sesizării pretinde că dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 20 alin. (2), 23 alin. (2) și 26 alin. (2) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

12. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor dispoziții din Codul de procedură civilă, ține de competența Curții Constituționale.

13. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate, ridicată de reprezentantul părții într-un proces din fața instanței de judecată, este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

14. Curtea reține că obiectul excepției îl constituie textul „alte împrejurări” din articolul 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă. Curtea observă că prevederile contestate nu au mai făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

15. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză civilă în care a fost solicitată recuzarea judecătorului. Prin urmare, Curtea consideră că prevederile contestate pot fi aplicate în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

16. Autorul sesizării pretinde că textul contestat nu corespunde calității legii și contravine articolelor 20 alin. (2) [*accesul liber la justiție*], 23 alin. (2) [*dreptul fiecăruia om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*] și 26 alin. (2) [*dreptul la apărare*] din Constituție.

17. În jurisprudența sa, Curtea a subliniat că articolul 23 din Constituție nu are o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabil, autorul sesizării trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale (DCC nr. 30 din 18 martie 2021, § 21).

18. Sub acest aspect, Curtea a reținut că excepția de neconstituționalitate trebuie să cuprindă trei elemente obligatorii: textul contestat din punctul de vedere al constituționalității (prevederea legală), textul de referință pretins a fi încălcat (prevederea constituțională) și motivarea de către autorul excepției a relației de contrarietate dintre cele două texte, adică motivarea neconstituționalității textului criticat (DCC nr. 39 din 30 martie 2021, § 20).

19. Curtea observă însă că autorul sesizării nu a prezentat critici de neconstituționalitate cu privire la articolele 20 și 26 din Constituție. Autorul s-a limitat doar la enumerarea drepturilor fundamentale din Constituție. În situații similare, Curtea a notat că simpla trimitere la un text din Constituție, fără explicarea pretensei neconformități cu acesta a prevederilor legale contestate, nu echivalează cu un argument (a se vedea DCC nr. 54 din 2 iunie 2020, § 31; DCC nr. 187 din 7 decembrie 2021, § 28).

20. Curtea a stabilit că, dacă ar proceda la examinarea unei asemenea excepții de neconstituționalitate, ea s-ar substitui autorului acesteia în privința

formulării unor critici de neconstituționalitate, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu (a se vedea DCC nr. 4 din 5 ianuarie 2021, § 23).

21. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g) și 140 din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „alte împrejurări” din articolul 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, adoptat prin Legea nr. 225 din 30 mai 2003, ridicată de dl Iurie Gundiuc, în interesele S.R.L. „Neocasa”, parte în dosarul nr. 2c-2602/21, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 5 iulie 2022

DCC nr. 88

Dosarul nr. 29g/2022